

Kalender.

- Lørdag den 9. september 2017 Busudflugt til Den Gamle By, Aarhus m.m.
- Tirsdag den 3. oktober 2017 En aften med Henrik Udesen om Knud Basse og hans keramik i Holstebro Aktivitetscenter.
- Lørdag den 4. november 2017 Kør selv tur til Annine Michelsens mindestuer i Skive m.m.
- Tirsdag den 5. december 2017 Julearrangement.
- Søndag den 28. januar 2018 Hyggeeftermiddag.

Billeder fra generalforsamlingen den 16. maj 2017.

FORANTIK

Medlemsblad for Antik-Historisk Selskab

FORANTIK 21

Medlemsblad for Antik-Historisk Selskab

Sølystvej 45, 7620 Lemvig.

Tlf. 3165 1541 E-mail: jens.erik@stigaard.net

Hjemmeside: www.antikhistorie.dk

Tryk: www.reklamika.dk

CVR Nummer 0033556462

Bankforbindelse: Sparekassen Vendsyssel Reg. 9070 konto 1625349725

Bestyrelse:

Kasserer: Jens Erik Stigaard, Sølystvej 45, 7620 Lemvig.

Tlf. 3165 1541 Mail: jens.erik@stigaard.net

Sekretær: Nina Bernth-Andersen, Lucernemarken 18, Resen, 7600 Struer.

Tlf. 9786 1911 Mail: iversen_andersen@hotmail.com

Redaktør: Lars Korshøj, Gl. Kirkevej 22, 7400 Herning.

Tlf. 9712 7328 og 6178 7003 Mail: b.l.korshoj@gmail.com

Dorthe Hesselager, Kongevejen 15, Jegindø, 7790 Thyholm.

Tlf. 5053 0337 Mail: dkh-o@mail.tele.dk

Kirsti Storinggaard, Tornskadevej 18, 7600 Struer.

Tlf. 9785 5051 Mail: kirsti2005@gmail.com

Andrè Ebbesen, Spøttrupvej 31, 7400 Herning.

Tlf. 2022 8449 Mail: andrebbesen@hotmail.dk

Antik-Historisk Selskab er oprettet maj 2006 på initiativ af en række antikvitetsinteresserede mennesker i Midt- og Vestjylland. I selskabets vedtægter er anført, at selskabets virkeområde primært er det midt- og vestjyske område, og ”Selskabets formål er inden for sit geografiske virkeområde gennem foredrag og kurser samt ved kulturelle og debatskabende arrangementer inden for den folkeoplysende ramme at formidle viden og udveksle erfaringer omkring antikviteter og den kulturhistorie, der er knyttet til disse. Derudover afvikles der ekskursioner med samme formål”.

Nye medlemmer optages i selskabet ved henvendelse til et af bestyrelsens medlemmer. Det årlige kontingent udgør kr. 200.- for et fuldt medlemskab. I forbindelse med et fuldt medlemskab kan også optages associerede medlemmer til halvt kontingent – Associerede medlemmer har ikke stemmeret på generalforsamlingen, men deltager på lige fod med andre i selskabets arrangementer.

FORANTIK: ISSN 1902-5467 (Papir-udgaven)

FORANTIK: ISSN 1902-5483 (Online-udgaven)

Antik-Historisk Selskab arrangerer kørsel tur til Skive lørdag den 4. november 2017 med besøg hos Annine Michelsen Mindestuer.

Annine Michelsen kom fra beskedne kår som datter af en skomager i Ydby i Thy. Som 18-årig i 1903 rejste hun til Skive, og begyndte som elv hos Topps Bageri. I 1909 overtog hun bageriet, og forretningen blev snart udvidet til også at være konditori med servering af the og kaffe. I 1924 købte hun tre gamle rønner på hjørnet af Østergade og Torvegade. Dem fik hun revet ned og opførte den store ejendom, der kom til at være ramme om hendes livsværk, Topps Konditori. Konditoriet åbnet i 1929, og huns stod selv for driften til 1965. Med flid og dygtighed byggede hun det op til at være et meget kendt og velrenommeret sted i Skive.

Hendes hjem over konditoriet er i dag bevaret som et museum, der udgør en spændende tidslomme med mange specielt udførte indretningsdetaljer. Lejligheden er spækket med overdådige møbler og pyntegenstande. Hvert rum er indrettet med klunke- og 30'er-stilmøbler, malerier, prydegenstande og utallige minder fra rejser, der blev foretaget til fjerne steder som Japan, U.S.A., Tyrkiet, Thailand m.fl.

Program for dagen med formiddagsbesøg i to genbrugsbutikker i Skive

Vi mødes kl. 10.00 hos Kirkens Korshær, Viborgvej 11C - Åbnet: 10.00 - 12.00

Røde Kors, Viborgvej 16F – Åbnet: 10.00 – 12.30

Kl. 12.00. Frokost, Restaurant Strandtangen, Strandvejen 24

Der bestilles en tapas til kr. 95.00. ekskl. drikkevarer. Hvis der er andre ønsker, så sig til ved tilmeldingen. Frokostmenuer kan ses på www.restaurant-strandtangen.dk.

Kl. 13.30. Annine Michelsens Mindestuer, Østergade 4A. Guidet rundvisning.

Når den officielle del er færdig, er der et par steder som kan besøges, når vi er i området.

Tingfinderiet, Buksager 9, Krejbjerg, 7860 Spøttrup

Åben til kl. 17.00 – www.tingfinderiet.dk

Dalsgaard Antik, Stårupvej 29, Dommerby, 7840 Højslev

Åben til kl. 17.00 – www.dalsgaardantik.dk

Pris: 50 kr. Frokost og drikkevarer betaler vi selv.

Tilmelding senest den 20. oktober 2017 til

Kirsti E. Storinggaard, tlf. 53294178, mail: kirsti2005@gmail.com eller

Dorthe Hesselager, tlf. 50530337, mail: dkh-o@tele.dk

Det, der har vækket disse minder er et glas i min samling nemlig, er porterglas fra Flensborg Glasværk med en ætset tekst: ”Udstillingen i Kjøbenhavn 1888” og et ætset billede af udstillingens hovedbygning. På glasmuseet er der 7 andre glas med tilsvarende ætsning fra Holmegård og Flensborg Glasværker. På loppemarkeder kan man finde fajance fra Alumina og medaljer med gengivelse af udstillingsbygningen. De mange souvenirs giver et vink om, at denne udstilling måhave været noget særligt. Og det var den.

Asger Andersen

Antik-Historisk Selskab indbyder til en aften om Knud Basse og hans keramik tirsdag den 3. oktober 2017 kl. 19.00.

Henrik Udesen, Lunderskov har været samler af Knud Basses keramik gennem en lang årrække, bl.a. købte han af Knud Basses dødsbo mange emne, heraf en del ufærdige emner. Henrik er også i gang med at indsamle oplysninger om Knud Basses virke med henblik på at udgive en bog herom. Henrik vil denne aften fortælle om Knud Basse og vil vise os emner fra sin keramiksamling.

Sted: Holstebro Aktivitetscenter, Danmarksgade 13, 7500 Holstebro.

Pris med kaffe/the og brød: 60 kr.

Tilmelding senest **søndag den 1. oktober 2017** til enten
André Ebbesen, tlf. 20228449, mail: andrebbesen@hotmail.dk eller
Lars Korshøj, tlf. 61787003, mail: b.l.korshoj@gmail.com

Noget om Antik-Historisk Selskab.

Vi havde den 16. maj 2017 generalforsamling i AHS, og tre af bestyrelsens seks medlemmer havde besluttet sig for at træde ud af bestyrelsen efter i en årrække har ydet en stor indsats.

Vi tre tilbageblevne var naturligvis spændt på, om det kunne lykkes at finde tre afløser, men heldigvis viste det sig i god tid inden generalforsamlingen, at der var tre medlemmer, som gerne vil deltage i bestyrelsesarbejdet, nemlig Kirsti Storinggaard, Nina Bernth-Andersen og André Ebbesen.

Både Nina og André har tidligere været med i bestyrelsen og Kirsti har været et aktivt medlem af Selskabet.

På vores første bestyrelsesmøde konstituerede vi os, og vi besluttede at fortsætte uden formand/næstformand. Jens Erik er kasserer, Selskabets kontaktperson og sørger for at udsende meddelelser pr. mail eller brev, Nina er sekretær, Lars er redaktør af Forantik og Dorthe holder hjemmesiden opdateret.

Ligesom det er sket de senere år, vil vi bestræbe os på, at vi er to bestyrelsesmedlemmer, der i fællesskab sørger for at tilrettelægge og gennemføre arrangementer.

På det første bestyrelsesmøde drøftede vi flere spændende forslag om fremtidige aktiviteter, hvilket I vil komme til at høre mere om i fremtiden.

Men vi vil altid meget, meget gerne have forslag om aktiviteter fra alle, så har du en idé så kontakt en af os!!

Lars

Husk at reservere tirsdag den 5. december 2017 fra kl. 19, hvor AHS holder sit julearrangement.

Upsala- Ekeby keramik

Upsala-Ekeby virksomheden er svensk, og ikke så kendt i Danmark. Mere kendt er nogle af de virksomheder som koncernen gennem årene har opkøbt. Gennem arv er jeg kommet i besiddelse af nogle stykker Upsala-Ekeby keramik, og syntes det var spændene at finde ud af lidt mere om de enkelte stykker.

Da det er et svensk foretagende er det nemmest at finde oplysninger i Sverige.

Kort historie

Selve historien om Upsala- Ekeby er lang. I området var der store mængder ler, som gjorde at der startet en virksomhed tilbage i 1886. I den første tid var det tegl og kakler der blev produceret. Siden fulgte produktion af medaljoner, byster og umer. Efter en kunst-og industriudstilling i Stockholm i 1897, blev de leverandører af kakkelovne af høj kvalitet.

Efter 1910 blev produktionen moderniseret, og pynteting fik større betydning. Fabrikken kopierede udenlandske keramiske produkter, mange af dem var jugendinspireret. Men efter en udstilling i Sverige med tema om ”pænere hverdagsprodukter” startet virksomheden med at ansætte kunstnere.

De første ansatte kunstnere arbejdende mest med håndmalede dekorer. Efter 1920 er det fortsat en stor produktion af kakkelovne, og Upsala-Ekeby var en af største i Nordeuropa, i de bedste år er det mere en 30.000 pr. år. Men da det blev mere almindeligt med centralvarme faldt produktionen, og i 30erne blev produktionen afviklet. Den sidste kakkelovn blev produceret i 1945.

1930 tallet var funktionalismen gennembrud, og 1931 må de mønstrede dekorationer på pyntetingene vige for glaserede produkter. Produktionen af husholdningsartikler og kunstkeramik blev stadig større, og med ansættelsen af keramikere og kunstnere øgedes populariteten.

Upsala - Ekeby var de første med den røde uranglasur, siden kom en tinglasur i grønt og kobber og blyglasur i grønt og sort.

Flere eksempler på produkter med den grøn – sorte glasur.
De er fra St. Erik og Ekeby som begge blev en del af Upsala-Ekeby koncernen

Industriudstillingen.

I midten af 1950erne var jeg i lære. I en årrække fik min mester fra firmaet Carl.F i Århus billetter til købestævnet i Fredericia. Derfor var jeg i nogle år med på den årlige ”firmaudflugt” til Fredericia, hvor mester, svend og lærling rejste med tog fra Ringkøbing over Esbjerg til Fredericia.

For en teenager fra landet var det en stor oplevelse. Vi så selvfølgelig på værktøj, maskiner og nye materialer. Men der var også tid til at kigge i andre af de mange udstillingshaller. Haller hvor

der var alt fra de nyeste husholdningsmaskiner til uundværlige knive, der kunne udskære gulerødder på 17 forskellige dekorative måder og andre haller med de mest moderne landbrugs- og entreprenørmaskiner eller de nyeste bilmodeller. Men jeg husker mest hallen med bøger, hvor de danske bogforlag udstillede alt hvad en læsehest kunne drømme om.

Jeg husker også kunsthallen, specielt det år, hvor der var en stor udstilling af Ejnar Niensens malerier. Portrætterne med de store, mørke øjne og hænder, hvor man kunne se alle små blodårer og rynker, gjorde et uudsletteligt indtryk.

Antik-Historisk Selskab indbyder til årets bustur til

Den Gamle By

i Aarhus, hvor vi får rundvisning i bykvartererne fra 1927 og 1974.

”En tur gennem 1974-bydelen er som en tidsrejse til din egen, dine forældres eller bedsteforældres historie. Hør om tiden og tankerne bag genskabelsen af butikker, hjem, værksteder og gårdmiljøer.”

Tidspunkt: Lørdag den 9. september 2017.

Program:

Kl. 07.30

Opsamling på P-pladsen ved Egekirkegården, Viborgvej 69, Holstebro. Vi kører med Brøchners Biler, Sunds.

Kl. 08.00

Opsamling på P-pladsen ved fordeleringen/rundkørslen, hvor motortrafikvejen/motorvejen krydser Sundsvej/Viborgvej i Herning.

Pause på rasteplads, hvor vi drikker en kop kaffe/the, medbragt af bestyrelsen.

Kl. 10.00

Vi ankommer til Den Gamle By, hvor besøget starter med rundvisning i 1974-bydelen. Derefter har vi tid til selv at opleve Den Gamle By.

Kl. 12.30

Vi kører fra Den Gamle By, og kl. 12.45 er der reserveret bord til os hos Restaurant Spiselaugget, Godsbanen, Skovgaardsgade 3, Aarhus. Menuen er Weekend Brunch, med et stort udvalg af frokostretter. Drikkevarer betaler vi selv.

Kl. 13.30

Vi kører fra Godsbanen til Brugtvareterminalen, Øllegårdsvej 3, Viby, hvor der er mulighed for at gøre ”en god handel”.

Kl. 15.45

Vi kører hjemad og er i Herning kl. 17.00, Holstebro kl. 17.30.

Pris:

375 kr. pr. deltager, som indsættes i Sparekassen Vendsyssel: Reg.nr. 9070 kontonr. 1625349725 samtidig med tilmeldingen.

Tilmelding:

Snarest og senest søndag den 27. august 2017 til

Jens Erik Stigaard, tlf. 31651541, mail:

jens.erik@stigaard.net eller Lars Korshøj, tlf.

97127328/61787003, mail: b.l.korshoj@gmail.com

I 1935 ansattes en "ekspert med kunst og historisk uddannelse" Svend Erik Skawonius. Han var kunstnerlig leder i fire år, men kom tilbage til virksomheden 1953- 1959. Fabrikken opkøber Gefle Porcelænsfabrik, så dermed får de også en stor produktion af flintporcelæn.

1940 tallet med lukkede grænser, gjorde, at det var egne ressourcer og muligheder, der kom i fokus. Kunst og kunsthåndværk blev vurderet højt.

Nu følger en periode med afsætnings samarbejde med varehus og opkøb af andre virksomheder, bl.a. Gefle Porcelænsfabrik og St. Eriks Lervarufabrik. Fra sidstnævnte fabrik kom kunstneren Anna-Lisa Thomsen. Der var hun fra 1928-1933.

Fra 1933 var der hos Upsala-Ekeby en forholdsvis ren form med en sober glasur. Senere blev den mere organisk, bl.a. den populære model Paprika.

Et fad fra serien paprika af Anna-Lisa Thomsen

Serien blev også produceret med en grøn glasur

Gulv vaser i serien
Paprika af Anna-
Lisa Thomsen

Karlskrona bliver i denne periode også en del af koncernen. I 1944 blev kunstnerne Ingrid Atterberg og i 1949 Mari Simmulson tilknyttet virksomheden. Et kort samarbejde med Arabia i Finland resulterer i at Taisto Kaasinen og Lillemor Mannheimer bliver tilknyttet. Med Vickie Lindstrand som kunstnerisk leder udvikles keramikproduktionen kraftig, og som noget nyt husholdningsprodukter i keramik. I 1950'erne er både produktionen og eksporten høj. Flere kunstnere bliver tilknyttet. Der er tre fabrikker i koncernen, og der eksperimenteres med nye metoder og glasurer. I 50'erne er Upsala-Ekeby en af de største keramikfabrikkerne i Europa. Der bliver produceret mere end 500.000 pynteting og 3 mio. blomsterkrukker pr. år. I tillæg produceres 40. mio. kakler pr. år. Endvidere producerer Gefle og Karlskrona 8. mio. stykker porcelæn.

Tre vaser og to kunstnere. De to til venstre er af Ingrid Atterberg og den til højre af Marie Simmulson.
Nedenfor af Ingrid Atterberg.

Sidst i 50'erne øger konkurrencen fra udlandet med lavprisprodukter. Flere kunstnere bliver opsagt. 1960'erne indledes med en stor satsning i USA og flere specialudstillinger. Porcelænet stod højest i kurs og Rørstrand kommer med i koncernen i 1964. Kunstnere kommer og går, men keramikken bliver sværere at sælge. De prisbevidste forbrugere oversvømmes af billigere udenlandske varer og billige souvenirs. Trenden er ændret, og i de gode år havde Uppsala-Ekeby måske for travlt med produktionen og kontrollen af produkterne var ikke altid god nok. Nogle dekorationer var for dårlige i forhold til originalen, så det gav utilfredse kunder.

1970 indledes med at Rørstrand får ny chef og fyrer en fjerdedel af de ansatte. Der kommer et nyt koncept som vil dække hele bordet, og så følger flere indkøb. Hackfors 1974, Stenige og Kosta-Boda 1975, sammen med Målerås, Skuf og Egersund i Norge. GAB Gense og Rejmyre 1978. Med alle de nye virksomheder som producerende produkter til borddækning, gjorde at udviklingen væk fra keramik gik hurtigt. I 1978 er det slut.

Eksempler på produkter af Hjordis Oldfors.
Hun var kunstner i 50'erne.

Mærkning.

Produkter fra Upsala-Ekeby har gennem historien haft forskellig mærkning. Der har ikke været nogen rød tråd i fabrikkens nummerering. Men ved hjælp af bogen om Upsala-Ekeby er de forskellige perioder opbygget logisk.

[Johan Helmersson & Per-Anders Asplund](#) udgav den første bog "UPSALA-EKEBY keramik" i 1994. Bogen er siden opdateret og nu findes den også på nettet. Se nærmere på www.upsala-ekeby.com

Bogen præsenterer de enkelte kunstnere der har været tilknyttet fabrikkerne, og de vanligst forekommende signaturer.

Der er billedmateriale med beskrivelse fra 1894 og frem til lukning.

Sidste del af bogen har en katalogdel som har en kolonneinddeling.

Artikelnummer, produktbenævnelse, ca. størrelse, tidsperiode og kunstner.

Johan Helmersson & Per-Anders startet med en tallerken fra Upsala-Ekeby og har i dag mere end 5000 stykker. De har lavet et Keramikmuseum i Grødinge.

Kirsti Storinggaard